

konkret beskrivelse av hvordan hun arbeider som terapeut ut fra sin narrative tilnærming. Hun gir en spennende fremstilling av den enkelte familie og viser hvordan hun kan veksle mellom individualtimer med «symptombæreren» og samlinger med hele familien til stede.

Vi får i de enkelte tilfeller dessverre ikke greie på hvor mange terapisesjoner som forfatteren har brukt på hver enkelt familie. I noen av tilfellene får vi inntrykk av at hun har hatt relativt få møter med dem. Pasienten synes i de fleste tilfeller å bli betydelig bedre. Det skjer til dels dramatiske positive endringer med noen av dem, noe man vanligvis trenger lang tid for å oppnå. Seltzer synes ikke å ha fulgt familiene systematisk opp, derfor blir det ikke helt klart om bedringen er varig.

Det er en erfaren familieterapeut vi møter i boken, og det er fortjenestfullt at hun i så stor grad er villig til å eksponere seg som behandler ved å beskrive hvordan hun går frem. Jeg kan anbefale boken til Tidsskriftets lesere og andre interesserte.

Atle Roness

Psykiatrisk klinikk
Haukeland Universitetssykehus

Ny lærebok i psykiatri

Ulrik Fredrik Malt, Nils Retterstøl og Alv A. Dahl

Lærebok i psykiatri

942 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2003. Pris NOK 685
ISBN 82-05-28070-3

Forfatterne har udgivet en fuldstændig ny version af lærebogen fra 1994. Den er opbygget af 30 kapitler, som dækker alle områder inden for psykiatrien. Alle de kliniske kapitler indeholder vignetter, der illustrerer sygdoms-

tilfældene. I flere er der optrykt skalaer til bedømmelse af psykopatologi. Dette er meget nyttigt og relevant og det kunne have været gjort mere konsekvent. Der er bokse med opstilling af diagnostiske kriterier, prognostiske faktorer, risikofaktorer. I nogle af de kapitler, der beskriver hvorledes forskjellige signalstoffer påvirker hinanden, kunne der være gjort mere brug af diagrammer for at lette tilegnelsen af dette vanskelige stof. Bogen er generelt velskrevet og lettillgängelig. Sproget er homogent, og man mærker ikke at forskjellige forfattere har været involveret.

Kapitlet om skizofreni kunne være mere udbygget med hensyn til beskrivelse af de psykopatologiske fænomener, ligesom omtalen af de psykososiale intervensjoner ved denne sykdom er meget kortfattede. Til gengæld er kapitlerne om angstlidelser,

krisereaktioner, psykosomatiske lidelser, psykoseksuelle forstyrrelser og selvmord og selvmordsforsøg og konsultations-liaison psykiatri meget udbyggede og informative.

Lidt utradisjonelt for en lærebog i psykiatri inneholder den et stort interessant kapitel om psykiatriens historie, og inkluderer som noget nytt et stort kapitel om evidensbasert medicin, et emne af generell karakter. Forfatterens begrunnelse for at inkludere dette kapitel er at psykiatri er et fag på niveau med andre kliniske fag. Denne innstilling afspejler sig i bogens tekst.

I fremtidige utgaver må man forestille sig at den evidensbaserte tankegang mere selvfølgerlig inngår i gjennomgangen af behandlingen inden for de enkelte sygdomsområder. Dette er ikke konsekvent gjennomført i denne utgave. I forbindelse med de enkelte intervensjoner, der nevnes i de forskjellige kapitler, er der kun i ringe grad overvejelser over hvilken grad av evidens der er for den pågældende intervensjon.

Bogen kan anbefales til medicinstuderende, alment praktiserende læger og læger under spesialistutdannelse i psykiatri. Den kan også anvendes av andre faggrupper, pasienter og pårørende.

Merete Nordentoft

Psykiatrisk afdeling
Bispebjerg Hospital
København

Undervurdert familievold

Stephen Amiel, Iona Heath, red

Family violence in primary care

427 s, tab. New York: Oxford University Press, 2003. Pris GBP 33
ISBN 0-19-262828-3

WHO gav i oktober i fjor ut den første globale rapporten om sammenhengen mellom vold og helse (1). Halvparten av rapportens 300 sider omhandler voldsformer som stort sett foregår i private rom. Disse omtales i engelske publikasjoner som «domestic violence», på norsk «familievold».

Alle leger trenger kunnskap om slik vold og dens følger for helse. Et særpreget patologisk agens, nemlig krenkelseserfaring, er nå både identifisert og forsøksvis kategorisert, om enn trolig ennå ikke korrekt kvantifisert. Muligens står primærlegen her – som så ofte ellers – i en særstilling når det gjelder behov for kunnskap om dette fenomenet. Hvis voldserfaring som bakgrunn for smerte eller sykdom ikke blir erkjent i førstelinjetjenesten, er sannsynligheten stor for at både unødvendig og feilaktig behandling i annen- og tredjelinjen blir konsekvensen. Det foreligger allerede en omfattende dokumentasjon av det fenomenet.

Redaktørene er begge allmennleger. Deres tilnærming til familievold er preget av dette erfaringsstedet. Vold mot barn, kvinner og eldre får mest oppmerksomhet. Som følge av sin profesjonelle erfaring vet de at krenkelsens

uhelse som oftest kommer i forkledning. De påpeker at personer som lider under en annens voldelige atferd, ofte tar på seg både skylden for skaden og skammen over å være krenket. De vet at familievolden ikke en abstrakt sosiologisk kategori, men en konkret, håndfast virkelighet. Den utøves av noen som står en nær, som har makt – og som misbruker denne. Vold er et fenomen som krever flerfaglig analyse, tilnærming og håndtering. Derfor er det i denne boken bidrag fra 34 forfattere, fra en rekke fagfelter. Her er medisin, sosiologi og psykologi like viktig som jus og demografi. Selvsagt har ulike fagpersoner forskjellig fagspråk, det er en berikelse. Men selv i mangfoldet mangler visse teoretiske perspektiver. Og ulike land har ulike lover. Den forskjellen lar seg kompensere.

Min konklusjon er: Boken er ikke uttømmende. Det skal mye til, gitt dens anliggende. Og den angår ikke bare primærleger, men alle leger som har opplevd at selv ikke den beste medisinske kunnskap var tilstrekkelig for å forstå en lidelse eller en smerte. De kan ha vært i berøring med en sterk patogen kraft: Volden som gjør både tilværelsen, kroppen og hjemmet uhjemlig.

Anne Luise Kirkengen

Oslo

Litteratur

1. Krug EG, Dahlberg LL, Mercy JA, Zwi AB, Lozano R, red. World report on violence and health. Genève: World Health Organization, 2002.

Viktig bok

WHO

The World Health Report 2003

Shaping the Future
193 s, tab, ill. Genève: World Health Organization, 2003. Pris USD 14
ISBN 92-4-156243-9

WHO gir hvert år ut *The World Health Report*. Temaene som tas opp, varierer en del fra år til år, men en gjennomgang av den globale helse-situasjonen er alltid med. Derfor er en stor del av boken tabeller

med en rekke helseindikatorer for forskjellige land og landområder. 2003-utgaven består av sju kapitler. Det første er stort sett en gjennomgang av det som kan leses ut av den omfattende helsestatistikken som er å finne i tabellene bakerst i boken. Kapittel 2 beskriver den nære sammenhengen mellom fattigdom og helsetilstand i utviklingsland. Ikke overraskende er ett kapittel viet HIV-epidemien. WHO's nye generalsekretær har allerede gjort seg bemerket i kampen mot AIDS, blant annet gjennom «3 by 5»-initiativet (tre millioner i behandling innen 2005). De neste kapit-